בס"ד

גנזי נשמת ההיכל

עצם כתב יד קדשו של רבינו מרן בעל הסולם ותלמידיו זיע"א, שלא ראו אור מעולם

ברכות ותודות למכון "אור הסולם" ולעומדים בראשה על אדיבותם בהגלות כתבי הקודש

איך להיות גאון

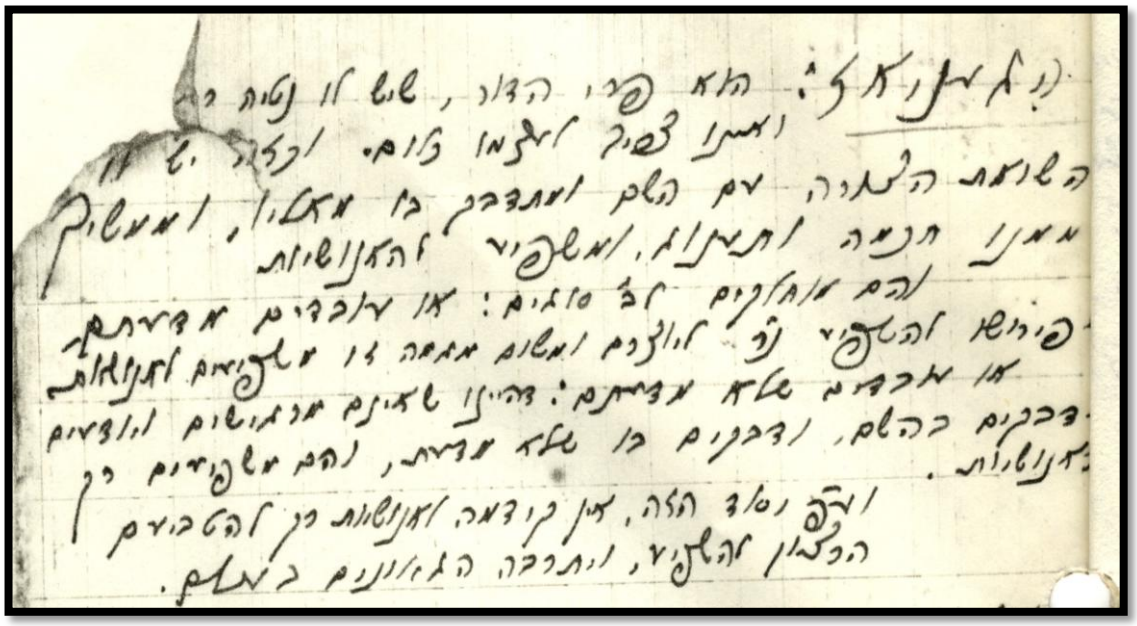

<u>הגעניאז (גאונות):</u> הוא פרי הדור, שיש לו נטיה ר... ואינו צריך לעצמו כלום. ובזה יש לו השואת הצורה עם השם ומתדבק בו מאליו, וממשיך ממנו חכמה ותענוג, ומשפיע להאנושיות.

והם מוחלקים לב' סוגים: או עובדים מדעתם, שפירושו להשפיע נ"ר ליוצרם ומשום מגמה זו משפיעים לאנושיות.

או עובדים שלא מדעתם: דהיינו שאינם מרגישים ויודעים שדבקים בהשם, ודבקים בו שלא מדעת, והם משפיעים רק להאנושיות.

וע"פ יסוד הזה, אין קידמה לאנושיות רק להטביעם הרצון להשפיע, ויתרבה הגאונים בעולם.

חברים יקרים אור הסולם עומדת בפני קשיים תקציבים ועומדת לעצור את פעילותה, אנו קוראים בקריאה נרגשת לכל הנהנים מפעילותה לתמוך בהוראת קבע או באופן חד פעמי כדי שנוכל להמשיך ולשרת את כלל הלומדים. (ניתן ליצור קשר בטלפון 050-4194229)

בס"ד

שנה ב'

מתיקות נשמת התורה

מאמר שבועי בדרך תורת מרן רבינו הקדוש בעל הסולם זיע"א

פרשת קרח ה'תשע"ח

מאמר בענין: ב' סוגים של אמת ואמת לאמיתה, שעתידים להיות אחד לעתיד לבא ועניין פגם קורח בעניין האמת

'ויקח קרח בן יצהר בן קהת וגו'". אמרו חז"ל 'בתחילה רצה הקב"ה לברוא את העולם במידת הדין. ראה שאינו מתקיים, עמד ושתפו במידת הרחמים'. והטעם הוא כי מידת הדין פירושו מצבו האמיתי ויסוד האדם שהוא מקבל כפי כמה שיכול להשפיע, ואם אינו יכול להשפיע, לא מקבל. ואם העולם היה מתנהג לפי ההנהגה הזו, לא היה קיום לרוב העולם, מפני שרוב העולם אינם יכולים לצאת בכח עצמם ממצב של מקבל למצב של משפיע. רק יחידים יש להם את הכח הזה, להתחיל להשפיע מכח עצמם. ועל כן ברא השי"ת את מידת הרחמים, שעוזרת לאדם לזכות ברצון להשפיע אפי' שמכוחו עצמו לא יכול להשיגה. ומידת הרחמים עניינה התורה והמצוות. כמו שבלשון הגמ' התורה נקראת 'רחמנא'. וכן כח הצדיקים שיש בעולם זה גורם שאעפ"י שאדם מצד עצמו אינו ראוי, על ידיהם יהיה ראוי. ומפה נובע העניין שהמושג 'אמת' הוא לפי המקום והזמן. כי אם נביט על אמת מצד עצמו, היינו 'אמת לאמיתה', אזי רק יחידים ממש יוכלו לחיות. כי מה שיכול להשפיע מצד עצמו, יכול לקבל חיים, ומי שלא, לא. והסיוע של מידת הרחמים, כדי שתוכל להשפיע, לא נחשיבנה. כי עפ"י האמת, לא אתה הוא המשפיע אלא מידת הרחמים שמסייעתך. א"כ עפ"י האמת לאמיתה אין חיים לרוב העולם, וע"י שיתוף מידת הרחמים בדין נתגלתה אמת חדשה, שיכולה להיות אדם, שעל פי האמת הוא צריך ללמוד רק מעט כל יום, ויקבל שפע, למרות שזולתו יקבל רק אם ילמד עשר שעות ביום. וכן יכול להיות שאחד יקח לו הרגשות בזמן מצווה, ונאמר לו שאלו הרגשות אמיתיות. והיינו, אפי' שזה דמיונות, בכל אופן לגביו זה נחשב לאמת ולא לדמיון. ולאיד גבוה יותר ידרש שההרגשות שלו ינבעו מעומק הנפש, נקי מדמיון. וכמו שהתניא כותב זאת, שאצל אדם שהוא בדרגת בינוני, אע"פ שהרגשותיו הם דמיון, בכל אופן מחשיבים זאת. וא"כ עתה התגלה עומק גדול במושג 'אמת' וכל בריאת העולם ומטרתה היתה כדי לגלות את העומק של האמת. כי לבא ולומר שהאמת הוא שמי שיכול לקבל, כי הוא משפיע, הוא מקבל, ומי שלא, לא. זהו אמת של 'הרצון לקבל'. אבל לומר שכל אחד יכול לקבל, אפי' ע"י סיוע ומידת הרחמים, זהו אמת של 'הרצון להשפיע'. והעולם הרי נברא כדי לגלות את הרצון להשפיע, שלא היה מקודם. ומצד האמת של 'הרצון להשפיע', אזי כל אחד חייב לקבל גם אם הוא לא ראוי. ואם אינו ראוי, אזי נעשה את כל הסיבות שבעולם שיוכל לקבל. ובאמת, לעתיד לבא יתחברו שני סוגי 'האמת' לאחד, ויתגלה שכל אחד יכול להשפיע בעצם. אבל לעת עתה, בזמן של עבודת הבחירה והנהגה של שכר ועונש, האמת השולטת היא האמת של 'הרצון להשפיע'. והיינו כנ"ל, שאדם יכול לקבל גם אם משיג את הכלי של הרצון להשפיע מזולתו ואין לו מצד עצמו. וכל בעלי החורבן שבעולם והאגואיסטיים, נתפסים ומנפחים במידת האמת, כי הם אומרים – האמת אומרת – שמי שיכול לעבוד יהיה לו כסף ומי שלא יכול לעבוד ימות מרעב. וזה האמת, כי הם שכחו שאת 'האמת של הרצון לקבל', שזה – קבל כפי כמה שאתה ראוי מצד עצמך, זה היה בעולם אדם קדמון, שזה הכי גאה ונעלה. והעולם נברא כדי לגלות בחירה והנהגת שכר ועונש. שזה לגלות אמת אחרת, היינו אמת שגם החלש יכול לקבל ע"י שהגיבור ישאיל לו כלים שבהם יקבל, אע"פ שאינו ראוי מעצמו. וזהו מאמר חז"ל – שאע"פ שהצדיקים יכולים לקחת בזרוע, היינו על פי דין, מכל מקום הם מבקשים מתנת חינם. כי הצדיק מצד עצמו יכול להתנהג עפ"י מידת הדין, כמו בעולמות הגבוהים. והיינו שיכול לקבל כי יש לו רצון להשפיע מצד עצמו ולא שקיבל זאת ממישהו, ובכל זאת הוא רוצה מתנת חינם, היינו לקבל כמו האיש הפשוט, שמקבל אע"פ שאינו ראוי, אלא רק בגלל הסיוע של מידת הרחמים. והצדיקים, ע"י המעשה הזה, מגבירים את מידת הרחמים בעולם ומצניעים את מידת הדין. מידת הדין נקראת תכלת מלשון תכלית. בציצית יש רק חוט אחד של תכלת והרוב לבן, לרמז שמידת הדין, היינו 'האמת לאמיתה' נגנזה ועתה משמשת אמת אחרת כנ"ל אמת של מידת הרחמים. קורח רצה לעורר את האמת המקורית, שרק מי שיכול להשפיע מצד עצמו יקבל, ומי שלא, לא. ולכן התעטף בטלית שכולה תכלת. היינו, בכל מידת הדין, בלי שום מידת הרחמים. והאמת הזו תתגלה רק לעתיד לבא. ועכשיו זו סכנה גדולה לגלותה, כי יגרום שהחלשים, שלא יכולים להשפיע מעצמם בלי סיוע, יאבדו מן העולם. וזה מה שרש"י אומר 'ויקח קורח, שלקח מקח רע לעצמו.' וקשה, מהו הלשון 'מקח' לסיפור של קורח? 'מקח' הוא עניין של קניה, והיינו, שקרח קנה מקח רע. ואפש"ל שהפסוק אומר 'אמת קנה ואל תמכור'. והיינו, שעניין לשון מקח הולך על קניית מידת האמת. וקרח קנה אמת, אבל אמת רעה. קנה מסוג האמת שאסור להשתמש עמו עכשיו 'אמת של מידת הדין', אמת של יחידים וצדיקים, עם גילויה כעת יחרב העולם. והרי חסד יבנה האמת של עכשיו בנויה על חסד כנ"ל, שמקבלים בזכות הזולת. וזהו מה שרש"י אומר 'עינו הטעתו'. והיינו כי מוסבר בספר הקדוש שזה שיש מכל איבר שניים, היינו שני עיניים ושתי אזניים וכו', נובע מהחיבור של מידת הרחמים במידת הדין. האמת של עכשיו. ואם העולם היה נברא רק במידת הדין, עם האמת האבסולוטית, היינו נבראים עם עין אחת ואוזן אחת, ובלעם נאמר עליו 'נאום הגבר שתום העין', שהיתה לו רק עין אחת, שזה רומז על השימוש שלו במידת הדין כשלעצמה. וקורח 'עינו הטעתו' להשתמש רק עם עין אחת, לעורר את האמת לאמיתה, ששימשה בעולמות אדם קדמון ותתגלה רק בתחיית המתים, שהיא מידת הדין. וע"כ נענש קורח כ"כ, כי אם היה מעורר את מידת האמת הזו לא היה קיום לעולם. והנה הפסוק אומר על השכינה הק' 'סדין עשתה ותמכור וחגור נתנה לכנעני'. כי הנה שהפסוק אומר 'אמת קנה ואל תמכור', הנה ממי קונים את האמת? מהשכינה. והשכינה יש לה את מידת הדין שבה שזה גנוז ואסור לגלותו. ומשם קורח קנה את האמת שלו. ומצד שני, יש לשכינה את מידת הרחמים הגלויים שבה, שמשם מוכרת את האמת של מידת הרחמים, של שותף מידת הדין במידת הרחמים 'האמת של הרצון להשפיע'. וזה פירוש הפסוק שנאמר על השכינה 'סדין עשתה ותמכור'. סדין הוא ס'-דין. ידוע המושג של בטל בשישים, שעל זה רומז האות ס', שמבטל את הדין בשישים. וזהו האמת של השכינה, שמוכרת לקוני האמת אמת של ביטול הדין בשישים. ס'דין עשתה ותמכור וחגור נתנה לכנעני: 'חגור' נוטריקון ח'סד ו'ג'בור'ה, היינו החיבור של החסד והגבורה, המיתוק של מידת הדין ברחמים. והנה רואים בפרשה שקרח לא יוחס ליעקב אבינו 'ויקח קרח בן יצהר בן קהת בן לוי'. והטעם כי יעקב ביקש שלא יקרא שמו במחלוקת קורח, כי יעקב הוא מידת האמת. כמ"ש 'תתן אמת ליעקב'. וקרח פגם באמת והשתמש עם סוג של אמת ששייך ליחידים, שזה פגם באמת. וע"כ יעקב, שהוא מידת האמת, לא רצה ששמו יקרא על קורח. אבל בספר דברי הימים, ששם מונה את הלויים שעולים לדוכן לשיר, כן התייחס קורח ליעקב. ואפשר להסביר: כיוון שלעתיד לבא יתגלה שיר חדש, כמ"ש 'מכנף הארץ זמירות שמענו צבי לצדיק'. כי לעתיד לבא כולם יזכו לאמת הגנוזה, וזה יגרום שיר חדש. ואז האמת הזו לא תהיה פגם לגלותה, רק שלמות גדולה. והשיר של הלויים על הדוכן היה מעין השיר של לעתיד לבא. על כן שמה בדוכן כן התייחס קורח ליעקב, כי מצד הדוגן והשירה, גילוי האמת של קורח אינו פגם. וזהו הרמז שהאריז"ל אומר: צדיק' כתמר' יפרח', סופי תיבות ק'ר'ח', כי בסוף הימים יתגלה שקרח צדיק, כי צדיק הוא לשון להצדיק את הבורא. שאז כולם יזכו להצדיק את השי"ת וע"ז יזכו לאמת לאמיתה בח"י צדיקים נוטלים בזרוע. שבת שלום לכולם.

יש לי מושג

צינון

בהסתלקות האורות מהכלים נבחן שהכלים נצטננו שחדלו מלפעול פעולתם.

(תע"ס חלק יב')

סיכום:

ישנם ב' סוגי אמת לפי מצב העולם. והיינו האמת החלוטה שתהיה לעתיד לבאף שנקראת מידת הדין והאות של זמן העבודה שאדם מקבל אע"פ שאינו ראוי. וקרח רצה לעורר עכשיו את האמת של לעתיד לבא וע"כ מת, הוא ועדתו. ונתבאר שהאמת הזו הוא סוד התכלת של הטלית ולכן ישנו רק חוט אחד, כי הרוב הוא לבן מידת הרחמים

לע"נ ר' בנימין בן ר' שלמה נלב"ע י"ב מרחשון ה'תשע"ז תנצב"ה. לע"נ איתי בן חיים הי"ד. לקבלת העלון שלחו בקשה למייל d052769144@gmail.com

מאמר לכבוד שמחת כלולות אפריון של החתן תמים למעלות הרב יצחק מינצבערג נ"י בין ידידינו, ראש וראשון לכל דבר שבקדושה, הרב עמרם מינצבערג שליט"א,

בעניין שאיש ואשה מרכבה לתורה שבכתב ותורה שבעל פה ועניין י"ג מידות שהתורה נדרשת בהן

ישנן שתי הסתכלויות על הבריאה הא' הפנימי שבו מגולה השגחתו יתברך הב' החיצוניות שלא מבינים השגחתו יתברך

רבי ישמעאל אומר: בשלוש עשרה מידות התורה נדרשת בהם.וכתב האריז"ל, שי"ג מידות שהתורה נדרשת מכוונים כנגד י"ג מידות הרחמים. ונבוא בס"ד להסביר הקשר. והוא עפ"י מה שמסביר רבינו הרמח"ל בספר דעת תבונות ח"ב, שישנם ב' חלקים בבריאה, חלק הנגלה, והוא כל המעשים אשר נעשים תחת השמש, וכשמסתכלים בהם לא תמיד רואים בהם השגחת ה', ולפעמים להיפך, נראה כביכול שהשי"ת פועל רע, אבל החלק הפנימי של הבריאה הוא החלק שנקרא "רצונו להטיב לנבראיו". ומי שמשיג את החלק הזה ממילא גם בחלק הב', שהוא כל הפרטים והפרטי פרטים של הבריאה, אינו רואה שום סתירה כלל.

גם בשורש של הבריאה שזה התורה יש פנימיות שזה בחי' תורה שבעל פה וחיצוניות בחי' תורה שבכתב

וידוע שהחיות של הבריאה זה התורה. וכמו שבהשגחת ה' בבריאה יש את שני החלקים הללו, כך גם בתורה, יש את החלק החיצוני של התורה, שזה סיפורי התורה וכל מצוות התורה כפשוטם. שאם אדם מסתכל על חיצוניות התורה לבד. מתעורר אצלו הרבה סתירות ואי הבנות, כגון – מה שכתוב 'לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת', שהפשט מצד חיצוניות התורה בלבד, נראה כאילו צריך לשבת בשבת בחושך ואפילה, ולאכול מאכלים קרים. ועל זה בא החלק הפנימי של התורה, שנקרא תורה שבעל פה לבאר כוונת התורה שפירוש של לא תבערו אש הכוונה שאין להדליק אבל מותר שיהיה וכן הוא בכל מצוות התורה שתורה שבעל פה מבארת את הפנימיות של תורה שבכתב. ועיקר כריתת ברית של השי"ת עם ישראל היה על תורה שבעל פה.

התכלית של תורה שבעל פה הוא חכמת הקבלה המבארת את דרכי מחשבתו יתברך להיטיב לברואים הגנוז בכל מצווה

ותורה שבעל פה יש לה הרבה חלקים, עד החלק הפנימי ביותר, שהוא "עיקר תורה שבע"פ", שזה תורת הקבלה, שהיא בחינת המחשבה הפנימית של להטיב לנבראיו, שממנה יוצאים כל הפרטי פרטים של התורה, ורק על ידה מובן לנו החיצוניות של התורה, בלי שום סתירות. וכמו שזה בתורה, שיש פנימיות שמאיר את הפרטים של החיצוניות, כך זה בהשגחת ההשגחה בעולם. שע"י הדביקות בפנימיות באמונה זוכה להבין גם את החיצוניות. וידוע מה שהזכיר רבינו הקדוש משמיה דהגר"א, דעד שאדם לא לומד סודות התורה, הרי 'הפשט' של התורה לגביו זה בחי' 'סוד', ורק אחרי שלומד 'סוד' יודע את 'הפשט' של התורה. כי ע"י שנדבק במקור של קדושת התורה שקיבלנו ע"י חז"ל והנביאים עד משה רבינו מסיני, יכול להבין כל הפרטים שבחיצוניות התורה ואין שום סתירה כלל.

י"ג מידות שהתורה נדרשת הם עצמם מידות הרחמים המתגלים מהפנימיות בחי' תורה שבע"פ לחיצוניות שזה תורה שבע"פ

והנה הקשר בין תורה שבכתב לתורה שבעל פה הוא ע"י י"ג מידות שהתורה נדרשת בהן. שבפנימיותם הם י"ג מידות הרחמים. והטעם כנ"ל, כי התכלית היא לגלות עד החיצוניות ממש, שהוא מקום הסתירות ואי הבנת השגחתו יתברך את רצונו יתברך להטיב וזה מתגלה ע"י י"ג מידות הרחמים. וממילא מובן שכל הקשר בין הפנימיות של התורה, שנקרא תורה שבעל-פה, לחיצוניות התורה, הוא ע"י י"ג מידות הרחמים האלו. ובאמת, המשכיל והמתבונן איך נדרשים הפסוקים בדרך י"ג מידות יראה ויבהל, איך כל פסוק ופסוק נותן את עצמו, כדי שיהיה אפשר ללמוד ממנו הלכות רבות. עד שמוצאים לפעמים פסוק שכל כולו, למעט מילה אחת, כולו בא עמ"נ ללמד ממנו להלכות אחרות. כי כל החיבור של תורה שבכתב ותורה שבעל פה, אפי' בפשטות ממש, בנוי על אהבה ורחמים גדולים, שאחד נותן את עצמו לשני. ובזה אנו מבינים מדוע הי"ג מידות שהתורה נדרשת בהם מכוונים כנגד מידות הרחמים.

האדם הוא מרכבה לתורה ויש אצלו גם פנימיות וחיצוניות, וזה ענין איש ואשה וביאור הקשר בין המצווה הראשונה בתורה למצווה האחרונה

ומעתה נבא להבין שכל הנ"ל שייך לעניין חתונה. כי האדם בעצמו מרמז על התורה. והאדם הוא מקיים את התורה. ואם לא האדם אז אין לתורה תפקיד. כי כל מציאות התורה הוא עבור האדם. וכמו שבתורה יש תורה שבכתב ותורה שבעל פה, כך גם אצל האדם, יש איש כנגד תורה שבכתב ואשה כנגד תורה שבעל פה. ורואים שהתורה מתחילה עם עניין של איש ואשה, אדם וחווה. והמצווה הראשונה היא מצוות פרו ורבו, והמצווה האחרונה היא מצוות כתיבת ספר תורה. וידוע שהפוסקים פסקו שבעניין מצוות כתיבת ספר תורה יוצאים ע"י הדפסת ספרים, כי מצוות כתיבת ספר תורה נוגע גם לתורה שבכתב וגם לתורה שבעל פה. וכמו שצריך ללמוד את שניהם, ואין קיום לאחד בלא השני כנ"ל כי רק ע"י הגילוי של י"ג מידות אפשר להבין את חיצוניות התורה. א"כ המצווה של כתיבת ספר תורה הולכת על שניהם, וא"כ יש קשר בין המצווה הראשונה, שהיא פרו ורבו, לכתיבת ספר תורה. כי איש ואשה הם תורה שבכתב ותורה שבעל פה. וכן בכתיבת ספר תורה.

עד שאדם נושא אשה הרי הוא בבחי' תורה שבכתב בלי תורה שבע"פ ע"כ עובד את השי"ת בבחי' חיצוניות

ועל כן אמרו חז"ל "זוכה לתורה", כי אז יכול באמת לזכות לתורה. כי עד שאדם נושא אשה הוא חיצוני. ואין לו קשר עם י"ג מידות הרחמים. וע"י שנושא אשה הרי גם בפשטות צריך לגלות בנפשו את עבודת ההשפעה והרחמים. וזה בכח האשה, שהיא כנגד התורה שבעל פה. 'שהאשה כשרה עושה רצון בעלה'. היינו, שמכניסה אותו שתהיה לו השגה בפנימיות. וע"כ רואים שרבי עקיבא, שממנו יצאה כל התורה שבעל פה, המסודר לנו הן בנגלה כמשניות וכו', ע"י רבי, והן בנסתר, ע"י רשב"י, שהיו תלמידיו. הנה ממנו יצא המימרא 'שלי ושלכם שלה הוא', שאמר על אשתו רחל, בתו של כלבא שבוע. כי הסוד של תורה שבעל פה, וכן של האשה, שזה גורם לגלות את הי"ג מידות הרחמים גם בחיצוניות. וע"כ אחר החתונה מסוגל ביותר להבין תורה עם הרגש הפנימי ביותר. ואם זוכה, אז גם ללמוד פנימיות התורה, כי ע"י החתונה נעשה ממש מרכבה ליסוד הזה של תורה שבכתב ותורה שבעל פה. וע"כ מוצאים שאדם מקדש אומר 'כדת משה וישראל' "וכל המקדש אדעתיה דרבנן קא מקדש". כי כל היסוד של קידושין הוא חיבור תורה שבכתב ותורה שבעל פה. שזה דעת דמשה, הדעת של חז"ל שידעו איך לחבר תורה שבכתב עם תורה שבעל פה. היינו כנ"ל אין לגלות את הפנימיות והמחשבה של השי"ת להטיב גם בחוץ במקום שנראה ח"ו כפועל רע.

מצוות פרו ורבו בתורה הוא ע"י חידושי תורה מכח חיבור תורה שבכתב ותורה שבעל פה

וכמו שיש מצוות פרו ורבו, כך גם בתורה יש מצווה לחדש חידושי תורה. שזה מצוות פרו ורבו בתורה. וחדושי תורה יוצאים ע"י החיבור וההקש של תורה שבכתב ותורה שבעל פה. וכמו כן שרואים בתורה עניין של 'יגעת ומצאת תאמין'. כך גם בעניין הנושא אשה. מצד אחד רואים בחז"ל שבעל האבידה מחזר אחר אבידתו. שזה עניין של יגיעה. ומצד שני, 'לעת מצוא' דרשו חז"ל על הנושא אשה, שזהו עניין יגיעה ומציאה. ולכן ישנה שמחה עצומה בנישואין של איש ואשה, כי זהו המקור של י"ג מידות הרחמים בזה שהחיצוניות מתחבר עם הפנימיות. וזה פועל גם בתורה וגם בהנהגת העולם. עד שנזכה להתגלות י"ג מידות הרחמים החיצונית ממש ותתגלה השגחתו ית' בכל הבריאה. **מזל טוב מזל טוב !!!**